

Onderzoek naar de verwachtingen en vormgeving van de vernieuwde zelfbeheer opvanglocaties van ongedocumenteerde vluchtelingen

Aanleiding

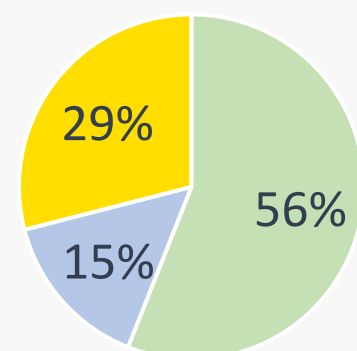
Sinds 2019 zijn de drie voormalige Bed Bad Brood locaties van HVO-Querido voor ongedocumenteerde vluchtelingen overgegaan in zes nieuwe 24-uurs opvanglocaties in zelfbeheer. Met zelfbeheer wordt bedoeld dat de bewoners (mee)mogen beslissen over de organisatie van de opvang. De opvang in zelfbeheer maakt onderdeel uit van de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). Bewoners werken tijdens de LVV aan hun toekomstperspectief. HVO-Querido heeft al deze veranderingen in de opvang gevolgd door middel van onderzoek. Een deel van dit onderzoek is door onderzoekers van HVO-Querido gedaan, een ander deel door onderzoekers van het Verwey-Jonker Instituut.

Uitkomsten

- Bewoners zijn vaak tevreden over het wonen bij HVO-Querido. Ongeveer de helft van de bewoners is positief over het wonen op de HVO-Querido locatie, de andere helft is niet per se positief, maar geeft aan dat het beter is dan het alternatief: op straat slapen. Uit de interviews blijkt verder dat het voor bewoners belangrijk is dat zij iets te doen hebben.
- De bewoners ervaren meer rust op de woonlocaties van HVO-Querido. Tegelijkertijd blijft werken aan een toekomstperspectief moeilijk. Ze denken veel aan hun toekomst, maar kunnen er geen inhoud aangeven, omdat alles afhangt van het wel of niet verkrijgen van een verblijfsvergunning. Bewoners zien vaak geen mogelijkheden voor een (goede) toekomst in het land van herkomst en houden sterk vast aan hun pogingen om een Nederlandse verblijfsvergunning te krijgen.

- Gemiddeld scoren de bewoners hun algemene welbevinden met een 5,6. Meer dan de helft scoort een onvoldoende. Bewoners hebben veel stress, door onder andere: geen invulling kunnen geven aan hun leven; geen verblijfsvergunning hebben; een slechte psychische en/of fysieke gezondheid.

Score algemeen welbevinden

■ Onvoldoende ■ Voldoende ■ Goed

- Opvallend is dat veel van de geïnterviewde bewoners nog niet eerder van het traject 'toekomstoriëntatie' hebben gehoord. De opzet van het uitvoeringsplan 24-uursopvang ongedocumenteerden is bij hen dus niet goed bekend.

In vergelijking met Bed Bad Brood (BBB)

Genoemde voordelen

- Minder incidenten dan in de BBB
- Maximaal twee bewoners per kamer
- Eigen ritme bepalen, meer autonomie (huishouden, koken, sleutel)
- Meer rust en ruimte om aan het perspectief te werken

Genoemde risico's

- Meer risico op sociale isolatie door kleinere kamers
- Er stromen ook veel kwetsbare bewoners in die meer zorg nodig hebben
- Maximaal 18 maanden blijven zorg voor veel stress

Aanbevelingen

- Opschaling van de zorg voor kwetsbare bewoners en het creëren van een aanbod dat beter aansluit bij specifieke doelgroepen, zoals jongeren (18-23), ouderen (65+) en de LHBTIQ+ groep.
- Bekendheid geven aan de opzet van het uitvoeringsplan 24 uursopvang ongedocumenteerden onder de bewoners.

- Meer aandacht naar de bestaanszekerheid van de bewoners en herziening van de maximale woonduur in de zelfbeheerde opvang te herzien.
- Herziening van het toelatingscriterium van 'zelfredzaamheid' en daarmee herziening van het screenings- en intakeproces, om daarmee scherper onderscheid te krijgen tussen ongedocumenteerde vluchtelingen waarbij zelfbeheer wel en niet een passend aanbod is.